

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 19 Aralık 2024
Sayı: 8387

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

20838

Aşağıdaki sorularımın, Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Tarih: 17.12.2024

Prof. Dr. Fethi Açıkel
İstanbul Milletvekili

Türkiye, Paris İklim Anlaşması'nı onaylamış ve karbon ayak izini düşürme hedefi doğrultusunda taahhütler vermiştir. Ancak Türkiye, enerjide dışa bağımlılık açısından oldukça kırılgan bir durumdadır. Petrolde ve doğalgazda dışa bağımlılık, Ortadoğu ve Ukrayna gibi bölgelerdeki jeopolitik istikrarsızlıklarla birleşince, enerji güvenliğini ciddi bir tehdit altına sokmaktadır. Bu çerçevede, nükleer enerji, yüksek riskler barındırsa da karbon ayak izini düşürme hedefinde önemli bir alternatif olarak değerlendirilmektedir. 2011 Fukushima kazası sonrasında gelişmiş ülkeler, nükleer enerji politikalarını yeniden gözden geçirerek, politika değişikliğine yönelmiş olsalar da özellikle yapay zeka alanındaki gelişmeler ve yeni teknolojilerin yüksek enerji gereksinimleri, yeniden konvansiyonel ve modüler nükleer reaktörleri görece daha güvenli teknolojiler olarak, enerji piyasalarının gündemine hızla sokmuştur. Önümüzdeki yıllar içerisinde, nükleer enerjide çok daha büyük yatırımların ulusal teknoloji politikaları ve enerji yeterliliği için yapılması beklenmektedir.

Türkiye'nin de 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda nükleer teknolojilere yönelmesi, bu süreçte ulusal kalkınmamız için onlarca yıl enerji sektörüne dayanak olacak yüksek nitelik ve liyakatte insan kaynaklarımızın yetiştirilmesini bir zorunluluk haline getirmiştir. Nükleer alanda uzmanlaşacak binlerce mühendis, teknisyen ve akademisyenin, bu nedenle sadece kariyerinde başarılı kadrolardan ve öğrencilerden seçilmesi yeterli olmayıp; bu teknoloji elitlerinin nükleer atık yönetimi, kriz yönetimi ve güvenlik alanlarında da en üst nitelikleri haiz bir biçimde uzmanlaşmaları planlanmalıdır.

Başta YÖK, Enerji Bakanlığı ve üniversitelerin bu yüzden nükleer enerji eğitiminde, en yüksek standartlarda gerekli hazırlıkları ve standardizasyonu yapması hayati önemdedir. Ancak, mevcut Akkuyu Nükleer Santral Programı çerçevesinde Rusya'da eğitim programlarına gönderilen öğrenci ve teknik kadroların gerek seçilme kriter ve yetkinlikleri, akademik başarıları, Rusça ve İngilizce dil yeterlilikleri, tabi oldukları akademik ve teknik müfredatı takip edebilmekteki başarıları ve program başladığı andan itibaren performans karne ve değerlendirmeleri, ulusal enerji stratejimiz açısından çok yüksek önem taşımaktadır. Bu konularda, gerekli performans ölçme-değerlendirme hassasiyetinin gösterilmesi başta YÖK ve ilgili bakanlıkların sorumluluğundadır.

Mevzu bahis olan eğitim süreçlerinin yüksek standartlarda yürütülmemesi ve Türk uzman insan kaynaklarımıza gerekli formasyonun verilmemesi, nükleer enerjide kendine yeterlilik hedefine doğru yol alırken, uzun vadede telafi edilmesi oldukça güç açmazlara ve yüksek maliyetli sorunlara yol açabilecektir. Hükümetinin açılması muhtemel yeni nükleer santraller için de bir ulusal hazırlık stratejisi mahiyetinde olmak üzere; personel ve öğrenci seçimi, doğru programlara yönlendirme ve yetkinlik kazandırma ve nükleer enerji eğitimi süresince de doğru ve disiplinli ölçme-değerlendirme mekanizmalarını hayata geçirmesi gerekmektedir. Nükleer enerji eğitimi ve ulusal insan kaynaklarımızın sağlıklı ve en yüksek standartlarda oluşturulması gibi hassas bir konuda, ilgili resmi ulusal kurumların ve kamuoyumuzun yeterli ve doğru bir biçimde bilgilendirilmesi, ulusal enerji güvenliğimiz ve gelecek kuşakların esenliği açısından hayati önem taşımaktadır.

Bu çerçevede:

1. YÖK ve ilgili bakanlık aracılığıyla, Türkiye'deki hangi üniversitelerin nükleer enerji teknolojileri alanında yeterlilik kazanmaları için ne tür akademik ve mesleki ölçme-değerlendirme çalışmaları yapılmaktadır? Bu çalışmalar, nükleer enerji alanında ve akademik eğitiminde ulusal müfredatımıza ne ölçüde sağlıklı bir biçimde mal edilmektedir?
2. Mersin Akkuyu NGS'de istihdam edilmek üzere Rusya'ya lisansüstü eğitime ve mesleki kurslara gönderilen öğrencilerin ve personelin Türkiye'nin en seçkin ve motivasyonu en yüksek genç kuşaklar içerisinde seçilmesi için ne tür teşvik mekanizmaları ve yönlendirmeler tercih edilmektedir? Mevcut durum itibariyle bu kadroların yetkinlikleri ve başarı takipleri ne durumdadır?
3. Rusya'da eğitim alan öğrencilerin müfredata akademik, teknik ve dil donanımları açısından uyumu ve yetkinlikleri en üst düzeye çıkmış mıdır? Nükleer enerji alanında ülkemizin ihtiyaç duyduğu yüksek uluslararası standartlarda bir akademik yapılanma için hangi kurumsal ve maddi hazırlıklar söz konusudur? Bu standartlara ulaşıp ulaşılmadığının ölçme ve değerlendirilmesi ve eğer varsa eksiklik ve kayıpların telafisi için ne tür önlemler alınmaktadır?